

Kauniaisten kaupungin lausunto: Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2027-2030 (LUVN)

Kauniaisten kaupunki pitää alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 painopisteitä ja niihin liittyviä tavoitteita pääosin perusteltuina ja hyvin Kauniaisten kaupungin hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 sekä kaupungin HYTE-työn tavoitteita tukevin. Alueelliset painopisteet – mielen hyvinvoinnin vahvistaminen, terveiden elintapojen tukeminen, hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen sekä turvallisuuden edistäminen – ovat hyvin yhteensopivia Kauniaisten omien hyvinvoinnin edistämisen tavoitteiden kanssa. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden käsittelyä läpileikkaavina teemoina kaupunki pitää erityisen hyvänä.

Kauniaisten kaupunki pitää hyvänä myös sitä, että suunnitelmassa on tunnistettu kuntien, hyvinvointialueen, järjestöjen ja muiden toimijoiden yhteistyön merkitys ja että yhteistyörakenteita on tarkoitus edelleen kehittää. Erityisen tärkeänä kaupunki pitää suunnitelmassa kuvattujen HYTE-neuvottelujen, yhteisen tietoperustan, alueellisten verkostojen sekä yhteistyön vuosikellon konkretisoitumista toimivaksi arjen yhteistyöksi koko suunnitelmakauden aikana.

Lapset ja nuoret

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat tavoitteet ovat hyvin linjassa Kauniaisten HYTE-työn kanssa. Kaupunki pitää erityisen tärkeänä helposti saavutettavan mielen hyvinvoinnin tuen, varhaisen tuen sekä vanhemmuuden tuen vahvistamista. Luonnoksessa tunnistettu tavoite kehittää lasten ja nuorten mielenterveyden palvelupolkua sekä vahvistaa yhteistyötä kuntien, järjestöjen ja erikoissairaanhoidon kanssa on kannatettava.

Kauniaisten näkökulmasta lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisessä tulee lisäksi huomioida lasten ja nuorten osallisuus, yksinäisyyden ehkäisy, liikkuminen ja harrastaminen sekä hyvinvoinnin tukeminen heidän omissa arkiympäristöissään. Kaupunki pitää tärkeänä, että alueellinen yhteistyö täydentää kuntien olemassa olevia ennaltaehkäiseviä toimintamalleja ja että palveluihin ohjautuminen on mahdollisimman sujuvaa.

Kaupunki pitää tärkeänä myös lasten ja nuorten liikkumisen edistämistä ja Move!-tiedon hyödyntämistä osana hyvinvoinnin johtamista. Liikkumisen edistäminen edellyttää koulun, vapaa-ajan palvelujen, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden yhteistyötä.

Alueellinen opiskeluhoito

Alueellista opiskeluhoitosuunnitelmaa on valmistelun aikana käsitelty Kauniaisten suomenkielisessä ja ruotsinkielisessä kasvatus- ja koulutusvaliokunnassa. Niiden opiskeluhoitoa koskevat kannanotot huomioidaan osana kaupungin lausuntoa.

Kauniaisten kaupunki pitää tärkeänä, että kuntien, hyvinvointialueen ja oppilaitosten väliset yhteistyörakenteet, vastuut ja tiedonkulun käytännöt ovat selkeitä, ennakoivia ja käytännössä toimivia. Yhteistyön tulee tukea yhteisöllistä opiskeluhoitoa, ennaltaehkäisevää toimintaa, varhaista tukea sekä lasten ja nuorten mielen hyvinvointia heidän omissa arkiympäristöissään.

Kaupunki korostaa opiskeluhoitopalvelujen oikea-aikaisuutta ja saavutettavuutta sekä laadukkaiden suomen- ja ruotsinkielisten palvelujen tosiasiallista saatavuutta. Lisäksi on tärkeää vahvistaa yhteisiä toimintamalleja, tiedonkulkua sekä lasten, nuorten ja huoltajien osallisuutta opiskeluhoitoon kehittämisessä.

Työikäiset

Työikäisiin kohdistuvat tavoitteet tukevat pääosin Kauniaisten HYTE-työtä. Kaupunki pitää tärkeinä erityisesti mielen hyvinvoinnin tukemista, terveellisten elintapojen edistämistä, työ- ja toimintakyvyn vahvistamista sekä haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden oikea-aikaista tavoittamista.

Kauniaisten näkökulmasta erityisen tärkeää on toimiva palveluohjaus kunnan, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden välillä. Tämä korostuu esimerkiksi työttömien, osatyökykyisten, nuorten aikuisten sekä niiden henkilöiden kohdalla, joiden tilanteessa yhdistyvät hyvinvointiin, työllistymiseen, toimintakykyyn tai kotoutumiseen liittyvät tuen tarpeet. Luonnoksessa tunnistetut tavoitteet nuorten aikuisten opintoihin kiinnittymisestä, työttömien terveyden ja toimintakyvyn tukemisesta sekä monialaisiin palveluihin ohjaamisesta ovat tästä näkökulmasta kannatettavia.

Lisäksi Kauniainen pitää tärkeänä huoltajien, erityisesti yksinhuoltajien, verkostoitumisen tukemista sekä heidän arjessa pärjäämistään vahvistavien matalan kynnyksen toimintamuotojen edistämistä.

Ikääntyneet

Kauniaisten kaupunki pitää ikääntyneiden hyvinvointia koskevia tavoitteita hyvin perusteltuina ja Kauniaisten HYTE-työn tavoitteita tukevinä. Erityisen tärkeinä kaupunki pitää ikääntyneiden toimintakyvyn, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamista, yksinäisyyden ehkäisyä, turvallista kotona asumista sekä helposti saatavuttavaa neuvontaa ja palveluohjausta.

Kauniaisten kaupunki pitää erityisen hyvänä tavoitetta parantaa Seniori-infon neuvonnan saavutettavuutta, vahvistaa ohjausta hyvinvointipalveluihin sekä tehdä suunnitelmallista verkostoyhteistyötä kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Kunnan näkökulmasta on keskeistä, että hyvinvointialueen palveluohjaus tunnistaa myös kuntien liikunta-, kulttuuri-, osallisuus- ja muut hyvinvointipalvelut ja että asiakkaan ohjaaminen näihin toimii käytännössä sujuvasti.

Kaupunki pitää lisäksi tärkeänä suunnitelmassa asetettua tavoitetta vakiinnuttaa kohtaamispaikkatoimintaa ja vahvistaa asiakasohjausta ikääntyneitä kohtaavissa palveluissa. Tämä tukee hyvin Kauniaisten tavoitetta vahvistaa matalan kynnyksen yhteisöllistä toimintaa ja ehkäistä yksinäisyyttä.

Omaishoitajien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkyminen omana tavoitteena on kannatettavaa. Samoin ikääntyneiden digiosallisuuden ja digituen kehittäminen yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa on tärkeää.

Vammaiset ja pitkäaikaissairaat

Kauniaisten kaupunki pitää hyvänä, että vammaisten henkilöiden hyvinvointiin liittyvät tavoitteet on huomioitu eri ikäryhmien tavoitteissa ja että esteettömyys ja saavutettavuus on nostettu keskeisiksi näkökulmiksi. Kaupunki korostaa, että läpileikkaavan tarkastelutavan tulee näkyä myös suunnitelman toimeenpanossa ja seurannassa siten, että vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin ja osallisuuden kehitystä voidaan arvioida.

Esteettömyyden ja saavutettavuuden tulee koskea fyysisen ympäristön lisäksi palveluja, viestintää, digitaalisia palveluja ja osallistumismahdollisuuksia. Vaikuttamistoimielinten ja vammaisten henkilöiden kokemustiedon hyödyntäminen jo valmistelun varhaisessa vaiheessa on tärkeää.

Kauniaisten kaupunki pitää hyvänä, että monikielinen väestö huomioidaan läpileikkaavasti eri ikäryhmien tavoitteissa. Suunnitelmassa tunnistetaan myös tarve kehittää monikielisen väestön asiointia puhelin- ja digitaalisissa palveluissa.

Kauniaisten näkökulmasta keskeistä on palvelujen löydettävyys, ymmärrettävä ja monikielinen viestintä sekä toimiva palveluohjaus kunnan ja hyvinvointialueen välillä. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun henkilön tilanteessa yhdistyvät kotoutumiseen, sosiaali- ja terveystalveluihin sekä muuhun arjen hyvinvointiin liittyvät tarpeet.

Muut väestöryhmät

Kauniaisten kaupunki pitää tärkeänä, että alueellinen hyvinvointisuunnitelma mahdollistaa myös paikallisesti tunnistettujen väestöryhmien ja hyvinvointitarpeiden huomioimisen.

Alueellisen suunnitelman ei ole tarkoituksenmukaista määritellä kaikkia mahdollisia väestöryhmiä yksityiskohtaisesti, vaan sen tulee antaa kunnille riittävä mahdollisuus kohdentaa toimia paikallisen hyvinvointitiedon ja tunnistettujen tarpeiden perusteella.

Osallisuus, järjestöt ja yhteisöllisyys

Kauniaisten kaupunki pitää hyvänä, että osallisuus ja yhteisöllisyys on alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa tunnistettu läpileikkaaviksi teemoiksi ja että järjestöjen rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on huomioitu. Suunnitelmassa osallisuuden ja yhteisöllisyyden todetaan olevan erottamaton osa painopisteiden mukaista toimintaa, ja järjestöyhteistyötä on tarkoitus vahvistaa osana alueellisia HYTE-rakenteita.

Kauniaisten näkökulmasta on tärkeää, että alueellinen yhteistyö tukee kuntien olemassa olevia paikallisia osallisuus- ja yhteistyörakenteita. Vaikuttamistoimielimet, järjestöt, seurakunnat ja muut paikalliset yhteisöt ovat merkittäviä kumppaneita erityisesti matalan kynnyksen toiminnassa, yksinäisyyden ehkäisyssä, yhteisöllisyyden vahvistamisessa sekä asukkaiden tavoittamisessa.

Kaupunki pitää kannatettavana myös suunnitelman tavoitetta kehittää HYTE-neuvotteluja, alueellisia verkostoja ja järjestöyhteistyötä. Tärkeää on, että yhteistyö näkyy käytännössä sujuvana tiedonkulkuna, selkeinä yhteistyökäytäntöinä ja toimivina asiakaspolkuina hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen välillä.

Kulttuurihyvinvointi, liikkuminen ja matalan kynnyksen toiminta

Kauniaisten kaupunki pitää erittäin myönteisenä, että kulttuurihyvinvointi ja liikkuminen on suunnitelmassa kytketty konkreettisesti osaksi palveluohjausta. Tavoitteet kulttuurihyvinvoinnin kytkemisestä elintapaohjaukseen, heikommassa asemassa olevien ohjaamisesta kulttuurihyvinvointipalveluihin sekä asiakkaiden ohjaamisesta kuntien ja järjestöjen liikunta- ja luontoliikkumisen palveluihin tukevat hyvin kuntien ennaltaehkäisevää HYTE-työtä.

Kauniaisten kaupunki pitää tärkeänä, että näitä palveluohjauksen käytäntöjä kehitetään yhdessä kuntien kanssa siten, että hyvinvointialueen ammattilaisilla on ajantasainen tieto paikallisista hyvinvointia tukevista palveluista ja toiminnoista.

HYTE-yhteistyö, tiedolla johtaminen ja toimeenpano

Kauniaisten kaupunki pitää hyvänä, että suunnitelmassa on kuvattu myös alueellisen HYTE-yhteistyön rakenteiden kehittämistä. Kuntien kanssa tehtävän yhteistyön vahvistaminen yhteisen tietoperustan avulla, HYTE-

neuvottelujen kehittäminen, verkostojen vahvistaminen ja alueellisen yhteistyön vuosikello muodostavat hyvän perustan tavoitteelliselle yhteistyölle.

Kaupunki pitää tärkeänä, että rakenteet palvelevat myös käytännön arjen yhteistyötä ja että kuntien erilaiset toimintaympäristöt huomioidaan niiden toteuttamisessa.

Kauniaisten kaupunki pitää myös hyvänä hyvinvointialueen ja kuntien yhteisen HYTE-tietopohjan kehittämistä. Suunnitelman mukaan seuranta tehdään osavuosikatsausten yhteydessä kolmesti vuodessa ja aluevaltuustolle raportoidaan vuosittain. Mittarityössä hyödynnetään kuntien ja hyvinvointialueen yhteistä HyteData-työkalua. Kaupunki pitää tärkeänä, että yhteinen tiedolla johtaminen tuottaa myös kuntatasolla hyödynnettävää tietoa eikä lisää tarpeettomasti päällekkäistä raportointia.